

Bruselj, 29.5.2013
COM(2013) 375 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovaške za leto 2013 in mnenje Sveta o slovaškem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

{SWD(2013) 375 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovaške za leto 2013 in mnenje Sveta o slovaškem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe, ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹, zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije²,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta³,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za rast in delovna mesta Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 na podlagi predlogov Komisije sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁴, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

---

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² COM(2013) 375 final.

³ P7_TA(2013)0052 in P7_TA(2013)0053.

⁴ Sklep Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013.

- (4) Svet je 6. julija 2012 sprejel priporočilo v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovaške za leto 2012 in dal mnenje o dopolnitvi slovaškega programa stabilnosti za obdobje 2011–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti⁵, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja⁶, v katerem Slovaške ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Slovaška je 24. aprila 2013 predložila nacionalni reformni program za leto 2013, 30. aprila 2013 pa program stabilnosti za leto 2013, ki zajema obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Na podlagi ocene programa stabilnosti za leto 2013 v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je Slovaška z obsežno fiskalno konsolidacijo zmanjšala javnofinančni primanjkljaj s 7,7 % BDP v letu 2010 na 4,3 % v letu 2012 in da je na podlagi trenutnih pričakovanj na dobri poti, da odpravi čezmerni primanjkljaj. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, je verjeten. Slovaški organi so v primerjavi z napovedjo Komisije uporabili podobne predpostavke glede stopenj rasti BDP, le predvidena sestava rasti je nekoliko drugačna. Cilj proračunske strategije, opisane v programu, je doseči fiskalni položaj, ki bo zagotavljal dolgoročno vzdržnost javnih financ. Da bi to dosegla, je vlada potrdila cilj zmanjšanja nominalnega primanjkljaja v letu 2013 pod referenčno vrednost 3 % BDP v skladu s priporočilom Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Povprečna letna fiskalna konsolidacija v obdobju 2010–2013 znaša 1,4 % BDP, kar je precej več od zahtevane letne konsolidacije v višini 1 %, ki jo je priporočil Svet. Velik del prihrankov pri odhodkih v letu 2013 naj bi izviral iz lokalne uprave in drugih enot širšega sektorja države, na katere centralna država nima neposrednega vpliva. To lahko pomeni tveganje za izpolnitev cilja, saj so bili v preteklosti načrtovani odhodki že večkrat preseženi. Program potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj v višini -0,5 %, ki naj bi bil dosežen do leta 2018 in je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. V letih po tem, ko naj bi bil odpravljen čezmerni primanjkljaj, je predvideno izboljšanje (preračunanega) strukturnega proračunskega salda za leti 2014 in 2015 ustrezno (0,6 oziroma 0,7 o.t. BDP), za leto 2016 pa nezadostno (0,3 o.t. BDP). Pričakuje se, da bo Slovaška izpolnila referenčno vrednost za odhodke. V skladu s programom naj bi javni dolg do leta 2016 ostal pod referenčno vrednostjo 60 % BDP iz Pogodbe. Pomladanska napoved Komisije predvideva povečanje deleža dolga na 54,6 % BDP v letu 2013 in 56,7 % BDP v letu 2014.

Da bi zagotovili znatno zmanjšanje nominalnega primanjkljaja od leta 2011, so se slovaški organi zanašali tudi na krčenje naložb, ki se financirajo iz državnega proračuna, kar srednje- do dolgoročno ni nujno vzdržno, in na enkratne ukrepe. V

---

⁵ COM(2012) 750 final.

⁶ COM(2012) 751 final.

prihodnje bo treba paziti, da se pri nadaljnji konsolidaciji in konvergenci ne bodo krčili odhodki za kategorije, ki spodbujajo rast, kot so izobraževanje, inovacije in prometna infrastruktura.

- (9) Slovaška ima na voljo možnosti za pridobitev dodatnih virov, in sicer lahko razširi davčno osnovo, omeji obseg neizpolnjevanja davčnih obveznosti in davčnih utaj ter poveča uporabo davkov, ki manj zavirajo rast, kot so davki na nepremičnine in okoljski davki. Leta 2012 je bil sprejet akcijski načrt za boj proti davčnim goljufijam s posebnim poudarkom na DDV. Da bi bila strategija uspešna, so potrebni dodatni ukrepi, zlasti izboljšanje infrastrukture IT, razširitev pristojnosti in revizijskih zmogljivosti organov ter zagotavljanje naknadne sodne obravnave.
- (10) Slovaška je leta 2012 sprejela pokojninsko reformo za izboljšanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ, vendar njena vrzel v dolgoročni vzdržnosti v višini 4,9 % BDP ostaja precej nad povprečjem EU, ki znaša 3 % BDP. Glavni razlog je staranje prebivalstva, pri čemer so izdatki za pokojnine prispevali 1,5 o.t. BDP, izdatki za zdravstvo pa 2 o.t. BDP. Ker naj bi se izdatki Slovaške za zdravstvo dolgoročno močno povečali, bo morala država ob doseženem napredku pri izboljševanju vzdržnosti pokojninskega sistema izvesti tudi zdravstveno reformo, da bi zagotovila vzdržnost javnih financ. Uvedba učinkovitih spodbud in nadzornih mehanizmov bi pripomogla k izboljšanju stroškovne učinkovitosti sistema zdravstvenega varstva.
- (11) Brezposelnost ostaja eden glavnih izzivov slovaškega gospodarstva. V zadnjih mesecih je Slovaška sprejela ukrepe za reformo aktivnih politik trga dela. Vendar pa bo uspešnost reform odvisna zlasti od sposobnosti javnega zavoda za zaposlovanje, da te reforme učinkovito izvede. Potrebni so tudi dodatni, bolj ciljno usmerjeni ukrepi za najbolj prikrajšane iskalce zaposlitve. Zagotavljanje socialne pomoči bi moralo biti bolj vezano na ponoven vstop v aktivnost, poleg tega pa je treba v sistemu davčnih olajšav in nadomestil odpraviti elemente, ki ljudi odvračajo od sprejemanja in opravljanja slabo plačanih del. Večja udeležba žensk in starejših na trgu dela bi pripomogla k povečanju skupne stopnje zaposlenosti in doseganju nacionalnega cilja glede stopnje zaposlenosti do leta 2020 (72 %). Vendar pa pomanjkanje zmogljivosti otroškega varstva, zlasti za otroke, mlajše od treh let, otežuje ponovno vključevanje mater na trg dela.
- (12) Slovaška ima eno najvišjih stopenj brezposelnosti mladih v EU. Kljub reformnim ukrepom, ki so bili sprejeti v letu 2012 za izboljšanje kakovosti izobraževanja in njegove ustreznosti glede na potrebe trga dela, je prehod iz šolanja v zaposlitev še vedno težaven, izobraževalni sistem pa se ne odziva dovolj hitro na potrebe trga dela. Izdatki za izobraževanje na prebivalca dajejo prednost količini pred kakovostjo, delež sredstev, namenjenih pouku (učitelji, gradiva in oprema) pa je nizek. Izboljšanje kakovosti visokega šolstva in sodelovanje med podjetji in izobraževalnimi ustanovami bi prispevalo tudi k razvoju dobro delujočega trikotnika znanja, večji učinkovitosti in privlačnosti naložb v raziskave in razvoj ter izboljšanju inovacijske sposobnosti slovaškega gospodarstva.
- (13) Slabo izkoriščen delovni potencial zadeva tudi marginalizirane skupnosti, ki se soočajo z velikimi ovirami pri vključevanju na trg dela in v izobraževalni sistem. V letu 2012 na tem področju ni bilo storjenega nič konkretnega in življenjske razmere marginaliziranih skupnosti, vključno z Romi, ostajajo težke. Pomembno je, da Slovaška pospeši prizadevanja za izboljšanje izobraževalnih rezultatov marginaliziranih skupin ter zagotovi uvedbo ciljnih aktivacijskih ukrepov za odrasle.

- (14) Kljub opaznemu napredku je Slovaška na petem mestu med najbolj energetsko intenzivnimi državami članicami, delno zato, ker ima najvišji delež industrije v gospodarstvu (25,9 % BDP). Obenem pa so cene električne energije razmeroma visoke, zlasti za male in srednje velike industrijske odjemalce. Slovaška si je v zadnjih letih prizadevala delno liberalizirati svoj energetski trg, vendar lahko delovanje trga še izboljša, zlasti s povečanjem preglednosti, kar vključuje določanje omrežnih tarif, ter z izboljšanjem ekonomske podlage in predvidljivosti regulativnih odločitev. Tudi zanesljivost oskrbe z energijo je mogoče dodatno izboljšati in določiti bolj ambiciozne cilje glede energetske učinkovitosti.
- (15) Slovaška je leta 2012 začela izvajati obsežno reformo javne uprave, da bi javne storitve za državljane in podjetja postale bolj prijazne uporabnikom. Na ravni centralne države ter njene splošne kakovosti in učinkovitosti pa se reforma zaenkrat ne izvaja. Napredka pri reformi sodstva ni bilo, zato so sodni postopki še vedno dolgotrajni, zlasti v zadevah v zvezi z insolventnostjo, alternativno reševanje sporov pa se ne uporablja dovolj. Slovaška je nedavno prenovila predpise o javnem naročanju ter okrepila neodvisnost urada za javna naročila, vendar izkušnje pri izvajanju strukturnih skladov EU kažejo, da je učinkovito izvajanje predpisov o javnem naročanju še vedno problem.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo slovaške ekonomske politike. Ocenila je program stabilnosti in nacionalni reformni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Slovaškem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 spodaj.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil slovaški program stabilnosti, njegovo mnenje⁷ pa je izraženo zlasti v priporočilih iz točk 1 in 2 spodaj.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro. Slovaška bi morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, naj Slovaška v obdobju 2013–2014 izvede naslednje ukrepe:

1. Izvaja naj proračun za leto 2013, kot je predvideno, da na vzdržen način odpravi čezmeren primanjkljaj in doseže fiskalno konsolidacijo, določeno v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Ko bo čezmerni primanjkljaj odpravljen, naj nadaljuje s strukturnimi prilagoditvami, ki ji bodo omogočile, da bo izpolnila srednjeročni proračunski cilj do leta 2017. Izogiba naj se rezom odhodkov s spodbujevalnim učinkom na rast in okrepi prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti javne porabe. Nadaljuje naj že sprejeto pokojninsko reformo, dodatno izboljša dolgoročno vzdržnost javnih financ z zmanjšanjem vrzeli v financiranju javnega pokojninskega sistema ter poveča stroškovno učinkovitost zdravstvenega sektorja.
2. Pospeši naj izvajanje akcijskega načrta za boj proti davčnim goljufijam in nadaljuje s prizadevanji za izboljšanje pobiranja DDV, zlasti z okrepitevijo analitičnih in

⁷ V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

revizorskih zmogljivosti davčne uprave. Izboljša naj izpolnjevanje davčnih obveznosti. Obdavčitev nepremičnin naj prilagodi njihovi tržni vrednosti.

3. Sprejme naj ukrepe za izboljšanje usposobljenosti javnega zavoda za zaposlovanje za zagotavljanje posameznikom prilagojenih storitev za iskalce zaposlitve ter okrepi povezanost med aktivacijskimi ukrepi in socialno pomočjo. Učinkoviteje naj rešuje problem dolgotrajne brezposelnosti, in sicer z aktivacijskimi ukrepi in prilagojenim usposabljanjem. Izboljša naj zagotavljanje zmogljivosti otroškega varstva, zlasti za otroke, mlajše od treh let. Zmanjša naj davčni primež za delavce z nizkimi dohodki in prilagodi sistem nadomestil za brezposelnost.
4. Okrepi naj prizadevanja za zmanjšanje visoke brezposelnosti mladih, na primer s pomočjo jamstva za mlade. Sprejme naj ukrepe za privabljanje mladih v učiteljski poklic in izboljša izobraževalne rezultate. Pri poklicnem izobraževanju in usposabljanju naj okrepi usposabljanje na delovnem mestu v podjetjih. Na področju visokošolskega izobraževanja naj vzpostavi več programov dodiplomskega študija, prilagojenih potrebam na trgu dela. Podpira naj učinkovit prenos znanja s spodbujanjem sodelovanja med univerzami, raziskovalnimi ustanovami in gospodarstvom. Okrepi naj prizadevanja za izboljšanje dostopa do visokokakovostne in vključujoče predšolske vzgoje in izobraževanja v šolah za marginalizirane skupine, vključno z Romi.
5. Okrepi naj prizadevanja za boljše delovanje energetskega trga, in sicer naj zlasti poveča preglednost mehanizma za določanje omrežnih tarif ter poveča odgovornost regulatorja. Okrepi naj povezave s sosednjimi državami. Izboljša naj energetska učinkovitost, zlasti v sektorju stavb in industriji.
6. S spremembo zakona o javnih uslužbencih naj poveča neodvisnost javne uprave. Izboljša naj upravljanje človeških virov v javni upravi. Okrepi naj prizadevanja za povečanje analitičnih zmogljivosti na ključnih ministrstvih, da med drugim izboljša črpanje sredstev EU. Izvede naj ukrepe za izboljšanje učinkovitosti sodstva. Spodbuja naj večjo uporabo postopkov za alternativno reševanje sporov.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*